GDP, GNPల మధ్య తేడా

జాతీయాదాయ భావనలు

మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల దేశీయోత్పత్తి(GDP_{MP}) దేశంలో ఒక ఏడాదిలో ఉత్పత్తయిన అంతిమ వస్తుసేవల మొత్తం విలువే స్థూల దేశీయోత్పత్తి (GDP) మార్కెట్ ధరల్లో, GDPలో పరోక్ష పన్నులు కలిసి ఉంటాయి. సబ్సిడీలను మినహాయిస్తారు. మార్కెట్ ధరల్లో GDP నుంచి పరోక్ష పన్నులను తీసివేసి, సబ్సిడీలను కలిపితే ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా స్థూల దేశీయోత్పత్తి (GDP_{FC}) వస్తుంది.

ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా స్థూల దేశీయోత్పత్తి = మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల దేశీయోత్పత్తి – పరోక్ష పన్నులు + సబ్సిడీలు

$GDP_{FC} = GDP_{MP} – IT + S$

2. మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల జాతీయోత్పత్తి (GNP_{MP}):

ఒక ఏడాదిలో ఆ దేశ జాతీయులు ఉత్పత్తి చేసిన అంతిమ వస్తు సేవల మార్కెట్ విలువను స్థూల జాతీయోత్పత్తి అంటారు. దీనిలో నికర విదేశీ కారక ఆదాయం కలిసి ఉంటుంది. మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల జాతీయోత్పత్తిలో నుంచి పరోక్ష పన్నులు తీసివేసి, సబ్సిడీలను కలిపితే వచ్చేదే ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా స్థూల జాతీయోత్పత్తి.

ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా స్థూల జాతీయోత్పత్తి = మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల జాతీయోత్పత్తి – పరోక్ష పన్నులు + సబ్సిడీలు

$GNP_{FC} = GNP_{MP} – IT + S$

3.మార్కెట్ ధరల్లో నికర దేశీయోత్పత్తి(NDP_{MP}):

ఉత్పత్తి ప్రక్రియలో యంత్రపరికరాలు ఉపయోగించినపుడు తరుగుదలకు గురి అవుతాయి. మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల దేశీయోత్పత్తి నుంచి తరుగుదలను తీసివేస్తే నికర దేశీయోత్పత్తి వస్తుంది.

$NDP = GDP – D$

మార్కెట్ ధరల దృష్ట్యా నికర దేశీయోత్పత్తి నుంచి పరోక్ష పన్నులు తీసివేసి, సబ్సిడీలను కలిపితే ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా నికర దేశీయోత్పత్తి వస్తుంది.

$NDP_{FC} = NDP_{MP} – IT + S$

4. మార్కెట్ ధరల్లో నికర జాతీయోత్పత్తి (NNP_{MP}):

మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల జాతీయోత్పత్తి నుంచి తరుగుదలను తీసివేస్తే నికర జాతీయోత్పత్తి వస్తుంది.

$NNP = GNP – D$

మార్కెట్ ధరల దృష్ట్యా నికర జాతీయోత్పత్తి నుంచి పరోక్ష పన్నులను తీసివేసి, సబ్సిడీలను కలిపితే వచ్చేదే ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా నికర జాతీయోత్పత్తి (NNP_{FC})

$NNP_{FC} = NNP_{MP} – IT + S$

ఉత్పత్తి కారకాల ఖరీదు దృష్ట్యా నికర జాతీయోత్పత్తి (NNP_{FC})నే జాతీయాదాయం అంటారు.

వ్యష్టి ఆదాయం

సంవత్సరంలో దేశంలోని వ్యక్తులకు, సంస్థలకు లభించిన మొత్తం ఆదాయాన్ని వ్యష్టి ఆదాయం అంటారు. జాతీయాదాయం.. వ్యక్తులు ఆర్జించిన మొత్తం ఆదాయాన్ని తెలపగా, వ్యష్టి ఆదాయం వ్యక్తులకు వచ్చిన ఆదాయాన్ని తెలుపుతుంది. ఆర్జించిన ఆదాయమంతా వ్యక్తులకు చెందదు. కార్పొరేట్ పన్నులు, పంచిపెట్టని పన్నులు, సాంఘిక సంక్షేమ విరాళాలు మినహాయించగా, మిగిలిన జాతీయాదాయం వ్యక్తులకు చెందుతుంది. అయితే వ్యక్తులకు అందిన ఆదాయంలో కొంత భాగం ఉత్పత్తిలో పాల్గొనకుండానే బదిలీ చెల్లింపుల రూపంలో వస్తుంది. ఈ బదిలీ చెల్లింపులను వ్యష్టి ఆదాయంలో చేర్చుతాం కానీ జాతీయాదాయంలో చేర్చకూడదు.

వ్యష్టి ఆదాయం = జాతీయాదాయం – కార్పొరేట్ పన్నులు, సాంఘిక సంక్షేమ విరాళాలు, పంచిపెట్టనిలాభాలు + బదిలీ చెల్లింపులు

నిరుద్యోగ భృతి, పెన్షన్లు, ప్రభుత్వ రుణాలపై చెల్లించే వడ్డీ, విద్యార్థులు స్కాలర్‌షిప్‌లు, శరణార్థులకు చేసే సహాయం మొదలైన వాటిని బదిలీ చెల్లింపులుగా చెప్పవచ్చు. జాతీయాదాయాన్ని లెక్కించేటపుడు వీటిని మినహాయిస్తారు.

GNP, GDPల మధ్య తేడా

GDP	GNP
1. ఇది దేశీయ భూభాగానికి చెందింది.	1. ఇది ఆ దేశ పౌరులకు చెందింది.
2. ఇది దేశంలో జరిగిన ఉత్పత్తిని తెలుపుతుంది.	2. ఇది ప్రపంచంలో ఎక్కడైనా ఆ దేశ పౌరులు చేసే ఉత్పత్తిని తెలుపుతుంది.
3. ఇది సంకుచితమైన భావన	3. ఇది విశాలమైన భావన.
4. GDP = GNP – NFIA	4. GNP = GDP + NFIA
5. NFIA రుణాత్మకమైతే GDP > GNP	5. NFIA విలువ ధనాత్మకమైతే GNP > GDP

వ్యయార్హ ఆదాయం (Disposable Income)

వ్యక్తులకు వచ్చిన ఆదాయమంతా ఖర్చుపెట్టడానికి వీలుండదు. వ్యక్తులకు వచ్చిన ఆదాయంలో కొంతభాగం ఆదాయం పన్నులుగా, ఆస్తిపన్నులుగా ప్రభుత్వానికి చెల్లిస్తారు. ఈ విధమైన వ్యష్టి పన్నులు పోగా మిగిలినదానిని వ్యయార్హ ఆదాయం అని అంటారు.

వ్యయార్హ ఆదాయం = వ్యష్టి ఆదాయం – వ్యష్టి పన్నులు
వ్యయార్హ ఆదాయంలో కొంతభాగం వినియోగం చేయగా మిగిలిన ఆదాయం పొదుపు అవుతుంది. ఇంకో విధంగా చెప్పాలంటే
వ్యయార్హ ఆదాయం = వినియోగ వ్యయం + పొదుపులు

తలసరి ఆదాయం (Per Capita Income):

జాతీయాదాయాన్ని దేశంలో ఉన్న జనాభాతో భాగిస్తే తలసరి ఆదాయం వస్తుంది. ఇది ప్రజల జీవన ప్రమాణాన్ని సూచిస్తుంది.

$$\text{తలసరి ఆదాయం} = \frac{\text{జాతీయాదాయం}}{\text{జనాభా}}$$

వాస్తవిక జాతీయాదాయాన్ని జనాభాతో భాగిస్తే వాస్తవిక తలసరి ఆదాయం వస్తుంది.
తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు = జాతీయాదాయ వృద్ధిరేటు – జనాభా వృద్ధిరేటు

ఉదాహరణ :
జాతీయాదాయ వృద్ధిరేటు 5%, జనాభా వృద్ధిరేటు 2% అయితే తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు?
తలసరి ఆదాయ వృద్ధిరేటు = 5% – 2% = 3%

ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు...

1. మార్కెట్ ధరల్లో జాతీయాదాయానికి, సబ్సిడీలు కలిపి, పన్నులు తీసివేస్తే అది దేనికి సమానం? (JL 2007)
   ఎ) ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా స్థూల జాతీయాదాయం (GNP_{FC})
   బి) మార్కెట్ ధరల్లో స్థూల జాతీయాదాయం (GNP_{MP})
   సి) ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా నికర జాతీయాదాయం (NNP_{FC})
   డి) మార్కెట్ ధరల్లో నికర జాతీయాదాయం (NNP_{MP})
2. జాతీయాదాయం, దేశీయ ఆదాయాల మధ్య వ్యత్యాసమంటే? (JL 2007)
   ఎ) విదేశాల నుంచి నికర ఆదాయం
   బి) విదేశాల నుంచి నికర అదృశ్యాలు
   సి) విదేశాల నుంచి స్థూల ఆదాయం
   డి) విదేశాల నుంచి స్థూల అదృశ్యాలు
3. వ్యయార్హ ఆదాయం దేనికి సమానం?
   ఎ) వ్యష్టి ఆదాయం – ప్రత్యక్ష పన్నులు
   బి) వ్యష్టి ఆదాయం – పరోక్ష పన్నులు
   సి) వ్యష్టి ఆదాయం – బీమా చెల్లింపులు
   డి) వ్యష్టి ఆదాయం + బదిలీ ఖర్చులు
4. GNP అనేది GDP కంటే అధికంగా ఉన్నప్పుడు? (DL 2007)
   ఎ) విదేశీ కారక నికర ఆదాయం శూన్యం
   బి) విదేశీ కారక నికర ఆదాయం రుణాత్మకం
   సి) విదేశీ కారక నికర ఆదాయం ధనాత్మకం
   డి) నియమిత ఉప ఆర్థిక వ్యవస్థ కాబట్టి దేశాల మధ్య ఉత్పత్తి కారకాలకు గమన శీలత లేదు
5. మార్కెట్ ధరల్లో GNP రూ. 200 కోట్లు అయితే, నికర విదేశీ కారక ఆదాయం 20 కోట్లు, పరోక్ష పన్నులు 20 కోట్లు, సబ్సిడీలు 10 కోట్లు అయితే ఉత్పత్తి కారకాల వ్యయం వద్ద GDP ఎంత? (JL 2000)
   ఎ) 170 బి) 180 సి) 190 డి) 250
6. GDP, GNPల మధ్య వ్యత్యాసం దేనికి సమానం? (JL2001)
   ఎ) స్థూల విదేశీ పెట్టుబడి
   బి) నికర విదేశీ కారక ఆదాయం
   సి) నికర ఎగుమతులు డి) నికర విదేశీ పెట్టుబడి
7. దేనివల్ల GNP, NNPను అధిగమిస్తుంది? (UPSC 2000)
   ఎ) మొత్తం పన్నులు బి బదిలీ చెల్లింపులు
   సి) ప్రభుత్వ వ్యయం
   డి) స్థూల, నికర పెట్టుబడుల మధ్య తేడా
8. వ్యష్టి ఆదాయం దేనికి సమానం?
   ఎ) GNP – తరుగుదల బి) NNP – పన్నులు
   సి) NI + బదిలీ చెల్లింపులు + పంచి పెట్టని లాభాలు, కార్పొరేటు పన్ను
   డి) NI + బదిలీ చెల్లింపులు – పంచి పెట్టని లాభాలు, కార్పొరేటు పన్ను
9. GNP అంటే?
   ఎ) NNP + ప్రత్యక్ష పన్నులు బి) NNP + ఎగుమతులు
   సి) NNP + పరోక్ష పన్నులు డి) NNP + తరుగుదల

జవాబులు	1	2	3	4	5	6	7	8	9
	C	A	A	C	A	B	D	D	D

జీడీపీలో ఉద్యోగిత వాటాలు

దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థ వివిధ రంగాల్లో త్వరితగతిన అభివృద్ధి చెందినప్పుడే ఆయా రంగాల ఉద్యోగితా రేటు కూడా పెరుగుతుంది. దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తిలో స్థిర మూలధన శాతం, స్థూల దేశీయ పొదుపు మొత్తాల శాతం అధికంగా ఉండాలి. అప్పుడే అర్థ శాస్త్రవేత్త కీన్స్ చెప్పిన ప్రకారం ప్రభావిత డిమాండ్ (ఎఫెక్టివ్ డిమాండ్) అధికమవుతుంది. దానివల్ల ఉత్పత్తులు పెరిగి పరిశ్రమల అభివృద్ధికి దారితీస్తాయి. ఇవి ఉద్యోగావకాశాలు పెరగడానికి దోహదపడతాయి. దేశ జనాభాలో క్రమేణా పెరుగుతున్న శ్రామిక శక్తి(లేబర్ ఫోర్స్)ని వివిధ రంగాల్లో సర్దుబాటు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది.

వ్యవస్థీకృత రంగం (ఆర్గనైజ్డ్ సెక్టార్)లో ఉద్యోగిత

1983-94 సంవత్సరాల మధ్య ఉద్యోగ కల్పన పబ్లిక్ సెక్టారులో వార్షిక వృద్ధి శాతం 1.53 ఉండగా ఇది 1994-2005 మధ్య 0.70 శాతానికి తగ్గింది. అదే ప్రైవేటు రంగంలో 1983-94 మధ్య వార్షిక ఉద్యోగితా వృద్ధి శాతం 0.44 ఉండగా 1994-2005 నాటికి 0.58 శాతానికి పెరిగింది.

1983-84, 1994ల మధ్య ఉద్యోగితలో వార్షిక వృద్ధిరేటు 2.04 శాతం. 1999-00కు 0.98 శాతానికి పడిపోయింది. 90వ దశకంలో 'ఉద్యోగాలు కల్పించలేని ఆర్థిక వ్యవస్థ భారత్' అనే విమర్శను దేశం ఎదుర్కొనాల్సి వచ్చింది.

వ్యవసాయ రంగంలో (పట్టిక) ఉద్యోగాల కల్పనలో 1983 నుంచి 1993-94లో వృద్ధిరేటు 1.51గా ఉండి 1994-00 సరళీకరణ (పోస్ట్-ఎకనామిక్ రీఫార్మ్ పీరియడ్) దశలో -0.34 శాతానికి పడిపోయింది. ఉత్పత్తి రంగంలో 1993 - 94 నుంచి 1999-2000 మధ్య కొద్దిపాటి వృద్ధి 2.05 శాతంగా నమోదైంది. నిర్మాణ రంగంలో 1983-94 మధ్య 5.32 వృద్ధిశాతం 1994-00 నాటికి 7.09 అత్యధిక వృద్ధిరేటు సాధ్యమైంది.

తృతీయ రంగమైన సేవల రంగం 1994-00ల మధ్య ఆర్థిక సేవల్లో 6.20 శాతం వార్షిక వృద్ధిరేటుతో మొదటి స్థానంలో ఉంది. ఇక రవాణా, కమ్యూనికేషన్స్ 6.04 శాతంతో ద్వితీయ స్థానంలో ఉండగా వ్యాపార సేవలు, హోటళ్లు 5.04 శాతంతో తర్వాతి స్థానాల్లో ఉన్నాయి.

1991లో నూతన ఆర్థిక సంస్కరణలు చేపట్టిన తరువాత వ్యవసాయ రంగంలో ఉత్పత్తులు తగ్గడంతో పాటు ఉద్యోగిత తగ్గడం గమనార్హం. 2004-05లో కేంద్ర గణాంక సంస్థ తాజా లెక్కల ప్రకారం, పట్టణ ప్రాంతంలో, వ్యాపార, హోటళ్లు, రెస్టారెంట్లు మొత్తం శ్రామికుల్లో 28 శాతం పురుష శ్రామికులుండగా, ఉత్పత్తి, ఇతర సర్వీసుల్లో 24, 21 శాతం పురుష శ్రామికులున్నారు. పట్టణ ప్రాంతాలలో సర్వీసెస్ రంగంలో మొత్తం ఉద్యోగుల్లో 36 శాతం మంది, ఉత్పత్తి రంగంలో 28 శాతం, వ్యవసాయంలో 18 శాతం స్త్రీ శ్రామికులే ఉన్నారు.

11వ ప్రణాళికలో ఉద్యోగావకాశాలు అధిక సంఖ్యలో కల్పించాలని లక్ష్యంగా పెట్టుకున్నారు. వ్యవసాయ రంగంలో ఉన్న అధిక శ్రామిక శక్తిని (సర్‌ప్లస్ లేబర్), ఎక్కువ వేతనాలు ఆర్జించే వ్యవసాయేతర రంగాల వైపు మళ్లించాలనే వ్యూహాన్ని సిద్ధం చేశారు. 11వ ప్రణాళికలో వ్యవసాయ రంగంలో ఉపాధి అవకాశాలకు మాత్రమే కాకుండా, ఉత్పత్తి రంగం (మ్యానుఫాక్చరింగ్)లో 4 శాతం; నిర్మాణాలలో 8.2 శాతం; రవాణా, కమ్యూనికేషన్లలో 7.6 శాతం వృద్ధి చెందించే లక్ష్యాలు పెట్టుకున్నారు. మొత్తం 11వ ప్రణాళికలో దేశంలో శ్రామికశక్తి 45 మిలియన్లు ఉంటుందని, అయితే 58 మిలియన్ల ఉద్యోగ అవకా శాలు కల్పించాలని నిర్ణయించారు. ఇది సాధ్యమైతే దేశంలో నిరుద్యోగ స్థాయికి చేరుకుంటుందని భావిస్తున్నారు.

- తాజా లెక్కల ప్రకారం పట్టణ ప్రాంతాలలో సేవారంగంలో 36 శాతం, ఉత్పత్తిరంగంలో 28 శాతం, వ్యవసాయరంగంలో 18 శాతం మహిళా కార్మికులున్నారు.
- 1994-2005లో ప్రైవేటు సెక్టార్ రంగంలో ఉద్యోగాల కల్పన 0.58 శాతంగా నమోదైంది. అంతకుముందు పదేళ్ళ కాలంలో ఆ శాతం 0.44 ఉంది.

పట్టిక

జీడీపీ రంగాల వారీగా ఉద్యోగిత

రంగం	ఉద్యోగాలు పొందినవారు (మిలియన్లు)			వార్షిక వృద్ధి రేటు (%)	
	1983	1993-94	1999-00	1983-94	1994-00
ప్రాథమిక రంగం	208.99(69.0)	245.16(65.5)	239.83(60.4)	1.60	-0.34
1. వ్యవసాయం	207.33(68.4)	242.46(64.8)	237.56(59.8)	1.51	-0.34
2. గనులు	1.76(0.6)	2.70(0.7)	2.27(0.6)	4.61	-2.85
ద్వితీయ రంగం	41.66(13.8)	55.53(14.8)	66.91(16.8)	2.90	3.14
3. ఉత్పత్తి రంగం	34.03(11.2)	42.50(11.3)	48.01(12.1)	2.14	2.05
4. విద్యుత్, గ్యాస్, నీటి సరఫరా	0.85 (0.3)	1.35 (0.4)	1.28 (0.3)	4.50	-0.88
5. నిర్మాణాలు	6.78 (2.2)	11.68 (3.1)	17.62 (4.4)	5.32	7.09
తృతీయ రంగం	52.11 (11.2)	73.76 (19.7)	90.26 (22.7)	3.53	2.42
6. వ్యాపారాలు	19.22 (6.3)	27.78 (7.4)	37.32 (9.4)	3.57	5.04
7. రవాణా, స్టోరేజి, కమ్యూనికేషన్లు	7.39 (2.4)	10.33 (2.8)	14.69 (3.7)	3.24	6.04
8. ఆర్థిక సేవలు	1.70 (0.6)	3.52 (0.9)	5.08 (1.3)	7.18	6.20
9. కమ్యూనిటీ, సామాజిక సర్వీసులు	23.80 (7.9)	32.13 (8.6)	33.20 (8.4)	2.90	0.55
మొత్తం ఉద్యోగాలు	302.76(100.0)	374.45(100.0)	397.00(100.0)	2.04	0.98

మూలం : ప్లానింగ్ కమిషన్ టాస్క్‌ఫోర్సు రిపోర్టు 2001

నోట్ : బ్రాకెట్లలో ఉన్న సంఖ్యలు మొత్తం ఉద్యోగితలో ఆయా రంగాల శాతం

ఆంధ్రప్రదేశ్ స్థూల ఉత్పత్తి - ఇటీవల పరిణామాలు

జాతీయ స్థాయిలో మాదిరిగానే వివిధ రంగాల నుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని రాష్ట్ర స్థాయిలో కూడా లెక్కిస్తారు. ఆర్థిక వ్యవస్థకు ప్రధానంగా ఆదాయాన్ని సమకూర్చే కీలక రంగాలైన ప్రాథమిక, ద్వితీయ, తృతీయ రంగాల పాత్రను రాష్ట్ర స్థూలోత్పత్తిలో అవి సాధించిన శాతాలను బట్టి విశ్లేషించవచ్చు. రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధిని కొలవడానికి రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి(జీఎస్‌డీపీ) ముఖ్యమైన సూచికగా ఉపయోగపడుతుంది. ఆర్థిక వ్యవస్థలో కొన్ని రంగాలు అభివృద్ధి చెందడానికి లేదా వెనుకబడటానికి గల కారణాలను తెలుసుకోవడానికి జీఎస్‌డీపీ దోహదపడుతుంది.

2007-08 నాటికి రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తిలో 28.2 శాతం ఉత్పత్తులు ప్రాథమిక (వ్యవసాయ) రంగం నుంచి, 20.4 శాతం ఉత్పత్తులు పరిశ్రమలు (ద్వితీయ) రంగం నుంచి, 51.4 శాతం సేవల రంగం నుంచి లభించింది. వ్యవసాయ రంగం వాటా 1999-2000లో 31.5 శాతం నుంచి 2007-08 నాటికి 28.2 శాతానికి జీఎస్‌డీపీలో తగ్గింది. అదే కాలం (1999-2007)లో పరిశ్రమల రంగం వాటా 20 నుంచి 21 శాతాల మధ్య స్థిరంగా ఉండగా, తృతీయ రంగం వాటా 47.2 శాతం నుంచి 51.4 శాతానికి పెరిగింది (ప్రస్తుత ధరల్లో). 1999-2000తో పోలిస్తే రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి 2007-08 నాటికి 77.32 శాతం వృద్ధి చెందింది. (పట్టిక 1 చూడండి).

వివిధ రంగాల అభివృద్ధికి అనుసరించాల్సిన వ్యూహాలు, బడ్జెట్ అంచనాల తయారీ, హేతుబద్ధమైన విత్త విధానం అమలు, నిధుల సమీకరణకు పెంపొందించాల్సిన పన్నుల వసూళ్ల సమర్థత లాంటి విషయాల్లో రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తుల రంగాల వారీ అంచనాలు ఎంతగానో ఉపయోగపడతాయి.

ప్రస్తుత ధరల లేదా నిలకడ ధరల ప్రకారం ఏ విధంగా చూసినా రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తుల్లో అభివృద్ధి రేటు జాతీయ స్థాయి రేట్ల కంటే అధికంగా ఉండటం గమనార్హం. 2000-2007ల మధ్య ఏపీ జీఎస్‌డీపీ వృద్ధిరేటు నిలకడ ధరల్లో 12.12 నుంచి 15.82 శాతాల మధ్య (ప్రస్తుత ధరల్లో) ఉండగా, జాతీయ స్థాయిలో 7.75 నుంచి 13.01 శాతాల మధ్య మొత్తం మీద నిలకడగా వృద్ధి చెందింది. 2007-08లో రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయిల్లో కూడా స్థూల ఉత్పత్తుల వృద్ధిరేట్లలో కొంత వరకు తగ్గుదల కన్పించింది. (పట్టిక : 1)

రాష్ట్ర జీడీపీలో 2005-06 నుంచి పరిశీలిస్తే, వృద్ధిరేటు క్రమేపీ వృద్ధి చెందింది. సకాలంలో కురిసిన వర్షాల వల్ల వ్యవసాయం దాని అనుబంధ రంగాలు రాష్ట్ర జీడీపీలో 28 శాతం పైగా ఆదాయాన్ని, ఉత్పత్తులను సమకూర్చాయి. వ్యవసాయ రంగంలో 3-4 శాతం వృద్ధి సాధించడమే కష్టంగా భావించగా 5.7 శాతం వృద్ధి ప్రాథమిక రంగంలో సాధ్యమైంది. పారిశ్రామిక రంగంలో 6.2 శాతం, సేవా రంగంలో 9 శాతం పైగా అభివృద్ధి సాధించడంతో మొత్తంగా జీఎస్‌డీపీలో ఎక్కువ వృద్ధి సాధించినట్లయింది.

ఆంధ్రప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయంలో వృద్ధిరేటు జాతీయ తలసరి ఆదాయ రేట్ల కంటే ఎక్కువగా ఉంది. ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం రాష్ట్రంలో తలసరి ఆదాయం రూ. 33,970లు ఉండగా, దేశ స్థాయిలో రూ. 33,131లుగా ఉంది. స్థిర ధరల ప్రకారం రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం రూ. 24,969 ఉండగా, జాతీయ స్థాయిలో రూ. 24,256గా ఉంది. 2007-08లో స్థిర ధరల వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వృద్ధిరేటు 14.83 శాతం, జాతీయ స్థాయిలో 11.8 శాతంగా ఉంది. అంటే 3.03 శాతం ఎక్కువ వృద్ధిరేటు రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయంలో కన్పించింది.

తలసరి ఆదాయాల అంచనాల ద్వారా వివిధ రాష్ట్రాల మధ్య అభివృద్ధిలో తారతమ్యాలను గుర్తించి కేంద్ర ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయాన్ని ఎంత మేరకు అందించాలో నిర్ణయిస్తారు. రాష్ట్రాల తలసరి ఆదాయ స్థాయిని బట్టి కేంద్ర ప్రభుత్వ పన్నుల ఆదాయాన్ని ఎంత మేరకు రాష్ట్రాలకు ఇవ్వాలో ఫైనాన్స్ కమిషన్ సూచిస్తుంది. ప్రజల జీవన ప్రమాణాల గురించి తెలియజేసేది తలసరి ఆదాయమే. 1960-61లో ఆంధ్రప్రదేశ్ తలసరి ఆదాయం రూ. 345గా ఉండగా నేడు అది అనేక రెట్లు పెరిగింది. (పట్టిక : 2) ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం పశ్చిమ బెంగాల్ కాంపౌండ్ వృద్ధిరేటులో 9.7 శాతంతో ప్రథమ స్థానంలో, ఆంధ్రప్రదేశ్ 9.6 శాతంతో రెండో స్థానంలో ఉన్నాయి.

ప్రాంతాల వారీగా రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం:

జిల్లాల వారీగా రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రాంతాల తలసరి ఆదాయాన్ని పరిశీలిస్తే దక్షిణ తెలంగాణా ప్రజల తలసరి ఆదాయం ఉత్తర తెలంగాణా ప్రాంతం కంటే ఆధిక్యతలో ఉంది. కోస్తా ప్రాంతాన్ని పరిశీలిస్తే మిగతా కోస్తా జిల్లాల కంటే శ్రీకాకుళం, విజయనగరం జిల్లాల్లో తలసరి ఆదాయం తక్కువగా ఉంది. తరచూ కరవుకు గురయ్యే రాయలసీమ ప్రాంతంలో మిగతా ప్రాంతాలతో పోలిస్తే సహజంగానే తలసరి ఆదాయం తక్కువ. తలసరి ఆదాయంలో విశాఖపట్నం ప్రథమ స్థానంలో, హైదరాబాద్ రెండు, మూడో స్థానంలో తూర్పుగోదావరి, నాల్గో స్థానంలో పశ్చిమ గోదావరి, మహబూబ్‌నగర్ 2006-07 నాటికి తలసరి ఆదాయం రూ. 15,176తో చివరి స్థానంలో ఉన్నాయి.

2007-08లో రాష్ట్ర ఆర్థికాభివృద్ధి జాతీయ వృద్ధిరేటును అధిగమించింది. జాతీయ స్థాయిలో ఆర్థికాభివృద్ధి రేటు 8.9 శాతం కాగా ఆంధ్రప్రదేశ్ 9.83 శాతం వృద్ధిరేటు సాధించింది.

మాదిరి ప్రశ్నలు

1. ప్రస్తుత ధరల ప్రకారం ప్రాథమిక రంగంలో అత్యధిక కాంపౌండ్

పట్టిక : 1

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర స్థూల ఉత్పత్తి (జీఎస్‌డీపీ), దేశీయ స్థూల ఉత్పత్తి (జీడీపీ) (రూ. కోట్లలో)

సంవత్సరం	ఆంధ్రప్రదేశ్				ఆలిండియా			
	ప్రస్తుత ధరల్లో	వృద్ధి రేటు	నిలకడ ధరల్లో (1999–2000 ధరల్లో)	వృద్ధి రేటు	ప్రస్తుత ధరల్లో	వృద్ధి రేటు	నిలకడ ధరలు	వృద్ధి రేటు
1999 – 2000	129403	–	129403	–	1589672	–	1589672	–
2000 – 2001	145090	12.12	139680	7.94	1925017	7.75	18,64300	4.35
2001 – 2002	157150	8.31	145543	4.20	2097726	8.97	19,72606	5.81
2002 – 2003	168143	7.00	150281	3.26	2261415	7.80	2048287	3.84
2003 – 2004	190880	13.52	164213	9.27	2538171	12.24	2222758	8.52
2004 – 2005(R)	210449	10.25	175641	6.96	2877706	13.38	2388384	7.45
2005 – 2006(P)	236034	12.16	190957	8.72	3275670	13.83	2612849	9.40
2006 – 2007(Q)	269173	14.04	207904	8.87	3790063	15.70	2864310	9.62
2007 – 2008(A)	311752	15.82	229461	10.37	4283040	13.01	3114452	8.73

మూలం: డైరక్టరేట్ ఆఫ్ స్టాటిస్టిక్స్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2007–08.

నోట్స్ : R = సవరించిన అంచనాలు P = తాత్కాలిక అంచనాలు Q = సత్వర అంచనాలు
A = ముందస్తు అంచనాలు

పట్టిక : 2

రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం – జాతీయ తలసరి ఆదాయం

సంవత్సరం	ఆంధ్రప్రదేశ్				ఆలిండియా			
	ప్రస్తుత ధరల్లో	వృద్ధి రేటు	నిలకడ ధరల్లో	వృద్ధి రేటు	ప్రస్తుత ధరల్లో	వృద్ధి రేటు	నిలకడ ధరలు	వృద్ధి రేటు
1999 – 2000	15507	–	15507	–	15881	–	15881	–
2000 – 2001	17243	11.19	16622	7.19	16688	5.08	16172	1.83
2001 – 2002	18630	8.05	17260	3.84	17782	6.56	16764	3.66
2002 – 2003	19568	5.04	17486	1.31	18885	6.20	17101	2.01
2003 – 2004	22041	12.63	18961	8.44	20895	10.64	18317	7.11
2004 – 2005(R)	23755	7.78	19871	4.80	23199	11.03	10325	5.50
2005 – 2006(P)	26226	10.40	21334	7.36	25956	11.88	20858	7.95
2006 – 2007(Q)	29582	12.80	22835	7.04	29642	14.20	22553	8.13
2007 – 2008(A)	33970	14.83	24969	9.35	33131	11.77	24256	7.55

మూలం: డైరక్టరేట్ ఆఫ్ స్టాటిస్టిక్స్, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం 2007–08.

అభివృద్ధి రేటు సాధించిన రాష్ట్రాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్‌ది ఎన్నవ స్థానం?

ఎ) 1 బి) 2 సి) 3 డి) 4

2. రాష్ట్రంలో జీఎస్‌డీపీ అంచనా వేసే సంస్థ?

ఎ) రాష్ట్ర ప్రణాళిక బోర్డ్

బి) రాష్ట్ర ఆర్థిక, గణాంకాల శాఖ

సి) ప్లానింగ్ కమిషన్ డి) ఎ, సి

3. ఆర్థిక వ్యవస్థ వాస్తవ వృద్ధిని సూచించేది?

ఎ) నికర రాష్ట్ర ఉత్పత్తి (ఎన్ఎస్‌డీపీ)

బి) జీఎస్‌డీపీ

సి) విదేశీ ఆదాయం

డి) ఏదీ కాదు

4. ఆంధ్రప్రదేశ్ ఆర్థిక వ్యవస్థ సామర్థ్యం నేటికీ ఎక్కువగా ఆధారపడి ఉన్న రంగం?

ఎ) వ్యవసాయం బి) సేవలు

సి) పరిశ్రమలు డి) విద్యుత్

5. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక రంగంలో వ్యవసాయ రంగం నంచి జీఎస్‌డీపీకి అందుతున్న వాటా శాతం?

ఎ) 16 బి) 14 సి) 12 డి) 20

6. కింది వాటిని జతపరచండి?

ఎ) రాష్ట్ర తలసరి ఆదాయం	1) రూ. 33,131
బి) జాతీయ తలసరి ఆదాయం	2) రూ. 33,970
సి) నిలకడ ధరలు	3) 1999–2000

ఎ) ఎ–2, బి–1, సి–3

బి) సి–1, బి–2, ఎ–3

సి) సి–3, బి–1, ఎ–2

డి) ఎ–3, బి–2, సి–3

సమాధానాలు

1 బి	2 బి	3 ఎ	4 ఎ	
5 బి	6 ఎ			